

Wymagania edukacyjne
Muzyka klasa 7

1. Wielkie formy wokalne-instrumentalne

Tematyka: Opera, operetka, musical, balet, budowa spektaklu, słynne arie i uwertury.

Ocena dopuszczająca (2):

- Wymienia z pomocą nauczyciela, czym różni się opera od musicalu.
- Rozpoznaje postać Stanisława Moniuszki jako twórcy polskiej opery narodowej.
- Wskazuje ogólny nastrój (wesoły, smutny, groźny).
- Rozpoznaje krótki fragment (np. refren) piosenki związanej z tematem.

Ocena dostateczna (3):

- Samodzielnie definiuje podstawowe pojęcia: aria, uwertura, libretto, musical.
- Śpiewa w grupie z klasą wybraną pieśń lub prosty fragment wokalny (np. pieśń „Prząśniczka”).
- Potrafi zagrać prosty, powtarzalny schemat rytmiczny do słuchanego utworu klasycznego.
- Rozróżnia głosy ludzkie na męskie (tenor, bas) i żeńskie (sopran, alt).

Ocena dobra (4):

- Wskazuje najważniejsze różnice między operetką a musicaliem.
- Samodzielnie gra na flecie lub dzwonkach prosty motyw klasyczny zamieszczony w podręczniku (np. temat Odetty z baletu „Jezioro łabędzie” P. Czajkowskiego).
- Poprawnie i czysto śpiewa w grupie, dbając o właściwą postawę i oddech.
- Opisuje rolę kompozytora, dyrygenta i reżysera w powstawaniu spektaklu.

Ocena bardzo dobra (5):

- Rozpoznaje ze słuchu i nazywa słynne arie operowe oraz fragmenty musicali omawiane na lekcjach.
- Szczegółowo analizuje budowę spektaklu operowego i baletowego.
- Gra solo bezbłędnie partię instrumentalną z podręcznika z zachowaniem właściwego tempa i rytmu.
- Śpiewa czysto solo lub w małym zespole z poprawną dykcją i ekspresją.

Ocena celująca (6):

- Śpiewa wymagające partie solowe z arii operowych, operetek lub musicali z pełną ekspresją aktorską.
- Gra zaawansowane motywy klasyczne na instrumencie melodycznym, potrafi zagrać partię dwugłosową.
- Samodzielnie przygotowuje projekt (np. prezentację) o historii wybranego teatru operowego (np. Teatru Wielkiego - Opery Narodowej) lub analizuje ewolucję wybranego musicalu.

2. Muzyka XX wieku i awangarda

Tematyka: Sonorystyka, muzyka konkretna, aleatoryzm, muzyka elektroniczna, partytury graficzne.

Ocena dopuszczająca (2):

- Wskazuje na to, że w XX i XXI wieku zaczęto tworzyć muzykę przy użyciu komputerów i syntezatorów.
- Z pomocą nauczyciela bierze udział we wspólnym klasowym eksperymencie dźwiękowym.
- Rozpoznaje nietypowe dźwięki (np. szum, pisk) jako elementy utworu muzycznego.

Ocena dostateczna (3):

- Definiuje podstawowe terminy: muzyka elektroniczna, muzyka konkretna.
- Rozróżnia instrument elektryczny (np. gitara elektryczna) od elektronicznego (np. syntezator).
- Porównuje bardzo proste schematy rytmiczne zapisane w formie graficznej.

Ocena dobra (4):

- Wyjaśnia pojęcia awangardowe: aleatoryzm (muzyka przypadku), sonorystyka (skupienie na barwie dźwięku).
- Odczytuje prawidłowo głosem lub przedmiotami codziennego użytku partyturę graficzną z podręcznika.
- Wskazuje cechy charakterystyczne dla muzyki filmowej i jej funkcje w kinie.

Ocena bardzo dobra (5):

- Wyodrębnia kluczowych twórców polskiej i światowej awangardy (np. Krzysztof Penderecki, John Cage).
- Analizuje samodzielnie nietypowe utwory ze słuchu, wskazując techniki wydobywania dźwięków.
- Wymienia i charakteryzuje główne nurty muzyki XX wieku.

Ocena celująca (6):

- Samodzielnie komponuje i zapisuje krótki utwór awangardowy za pomocą autorskiej partytury graficznej (technika sonorystyczna), a następnie dyryguje klasą podczas jego wykonania.
- Wykazuje się znajomością trudnych pojęć muzycznych wykraczających poza lekcję (np. dodekafonia, serializm).
- Logicznie argumentuje, w jaki sposób muzyka konkretna i awangarda wpłynęły na narodziny współczesnych gatunków elektronicznych (techno, ambient, hip-hop).

3. Techniki wokalne i muzyka rozrywkowa

Tematyka: Jazz, blues, rock and roll, muzyka pop, techniki scat i beatbox.

Ocena dopuszczająca (2):

- Potrafi powtórzyć w grupie najprostszy, pojedynczy dźwięk beatboxowy (np. stopę „b”).
- Rozpoznaje podstawowe gatunki muzyki rozrywkowej (np. rock, pop).
- Śpiewa z pamięci fragmenty piosenek rozrywkowych z podręcznika wraz z grupą.

Ocena dostateczna (3):

- Wyjaśnia, czym są nowoczesne techniki wokalne: scat oraz beatbox.
- Śpiewa w zespole z klasą piosenkę jazzową lub rozrywkową, starając się trzymać rytmu.
- Wskazuje podstawowe instrumenty sekcji rytmicznej i melodycznej w zespole rockowym.

Ocena dobra (4):

- Omawia historię powstania jazzu (korzenie afrykańskie, spirituals) i narodziny rock and rolla.
- Łączy wokalnie podstawowe dźwięki beatboxu w prostą, rytmiczną pętlę.
- Śpiewa piosenki z podręcznika czysto, dbając o dobrą dykcję i frazowanie.

Ocena bardzo dobra (5):

- Wykonuje trudne partie wokalne (w tym krótkie improwizacje scatowe lub zaawansowany beatbox) solo lub w duecie.
- Bez błędów przypisuje słuchane utwory do odpowiednich stylów rozrywkowych i wymienia ich ikony (np. Louis Armstrong, Elvis Presley).
- Gra na flecie/dzwonkach ze zrozumieniem zapisu synkopowanego charakterystycznego dla jazzu.

Ocena celująca (6):

- Tworzy własne, skomplikowane i wielowarstwowe pętle beatboxowe (bas + perkusja + melodia) lub zaawansowane improwizacje scatowe.

4. Polski folklor i tańce narodowe

Tematyka: Muzyka Podhala i innych regionów Polski, pięć tańców narodowych (polonez, mazur, krakowiak, oberek, kujawiak).

Ocena dopuszczająca (2):

- Wymienia nazwy co najmniej dwóch polskich tańców narodowych.
- Rozpoznaje, jak wygląda tradycyjny strój góralski z Podhala.
- Rozpoznaje odpowiednie tempo słuchanego tańca.

Ocena dostateczna (3):

- Rozpoznaje ze słuchu podstawowe cechy muzyki góralskiej (charakterystyczny skład kapeli, gęśle).
- Porównuje i wyklaskuje podstawowy rytm krakowiaka lub poloneza.
- Definiuje pojęcie folklor i odróżnia muzykę ludową od popularnej.

Ocena dobra (4):

- Wskazuje różnice między polskimi tańcami narodowymi.
- Śpiewa czysto wybraną pieśń ludową z podręcznika (np. „Czerwone jabłuszko”).
- Płynnie i rytmicznie gra na flecie prosty motyw lub przyśpiewkę ludową.

Ocena bardzo dobra (5):

- Bezbłędnie rozpoznaje tańce narodowe ze słuchu i potrafi je szczegółowo scharakteryzować (akcenty, metrum trójdzielne/dwudzielne, tempo).
- Śpiewa solo pieśń ludową, wykazując się czystą intonacją i zrozumieniem tekstu stylizowanego.
- Uzasadnia zjawisko stylizacji folkloru w muzyce kompozytorów klasycznych (np. mazurki Fryderyka Chopina).

Ocena celująca (6):

- Tworzy własny układ choreograficzny wybranego tańca.
- Śpiewa pieśni regionalne z zachowaniem tradycyjnej manieri wykonawczej (np. tradycyjny śpiew biały lub podhalańskie przyśpiewki).

5. Warsztat muzyczny i teoria

Tematyka: Pismo nutowe, wartości rytmiczne, budowa gamy, śpiew wielogłosowy, kanony.

Ocena dopuszczająca (2):

- Wymienia podstawowe wartości nut (cała nuta, półnuta, ćwierćnuta, ósemka) i ich pauzy.
- Odczytuje z pomocą nauczyciela proste nazwy literowe i solmizacyjne na pięciolinii w kluczu wiolinowym.
- Bierze udział we wspólnym klasowym śpiewaniu prostych ćwiczeń.

Ocena dostateczna (3):

- Rozróżnia pojęcia unisono (jednogłos) oraz wielogłos.
- Samodzielnie przepisuje i prawidłowo odczytuje prosty schemat rytmiczny z podręcznika.
- Rozróżnia gamę dur (wesołą) od gamy moll (smutnej).

Ocena dobra (4):

- Płynnie i samodzielnie posługuje się pismem nutowym w kluczu wiolinowym (nazywa i zapisuje dźwięki).
- Wykonuje dwugłosowe ćwiczenia rytmiczne (np. klaszcząc jedną partię, a tupiąc drugą).
- Wykonuje prostą melodię w kanonie w grupie (np. „Panie Janie”).

Ocena bardzo dobra (5):

- Biegle i bezbłędnie czyta nuty głosem oraz na instrumencie melodycznym (flet/dzwonki).
- Samodzielnie i czysto śpiewa swoją partię w utworze dwugłosowym lub zaawansowanym kanonie, nie dając się zmylić innym głosom.
- Stosuje w praktyce znaki chromatyczne (krzyżyk, bemol, kasownik).

Ocena celująca (6):

- Potrafi samodzielnie przetransponować (przepisać do innej, wyższej lub niższej tonacji) prosty utwór z podręcznika.
- Bezbłędnie czyta nuty a vista (gra na instrumencie lub śpiewa zupełnie nowy, nieznany wcześniej zapis nutowy od pierwszego wejrzenia).
- Pełni rolę asystenta nauczyciela – prowadzi rozgrzewkę wokalną (emisję głosu) dla klasy lub dyryguje grupą podczas śpiewu wielogłosowego.